

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

Te Toa Takitini

Te Utu mo te Pepa 10/- i te tau,
Me penei nga reta "Te Toa Takitini," Box 300, Hastings.

1906

TE TOA TAKITINI Noema 1, 1929

No te timatanga o te tau 1853 ka whakarite a Pihopa Herewini raua ko Hori Kerei kia tutaki kia Mita Hamiora ki te Waipukurau, i te marama o Maehe. Ko te Wiremu i ahu mai ma te awa o Manawatu; ko te Pihopa raua ko te Kawana ma Wairarapa mai. Ko te Wiremu i tae tuatahi ki te Waipukurau. He rua wiki i muri mai ka tac mai tera tokorua. I aata matakutaki a te Wiramu ki te takoto o te whenua. I matatau taana titiro ki nga mania o te Aute. Ka mea a Hori Kerei "Ana te whenua e taketo na i mua i to tirohanga, tapiki te ringa ki te waahi e pai ana ki a koe" Ka mea ate Wiremu kei te whakaaro tonu ia ki taana mahi i Otaki. "Engari" e ai ko te Wiremu" ki te whakaac te Pihopa me te Ropu o te Haahi Mihingare kia noho ahau ki Heretaunga nei, ka noho ahau" "Kia marama mai ano koe" e ai ko Kori Kerei, "ki te kore koe e noho e kore tetahi eka kotahi e hoatu e ahau."

Ka mutu nga whakanenene o roto o Heretaunga. ka aio te noho a te tangata; ka tono nga Maori kia Mita Hamiora kia aata whakatau ki raro. a, ma ratau ia e whakawhiwhi ki te whenua. E 4000 nga eka i tapaea. I whakamarama a Mita Hamiora ki nga Maori he pai ke ta ratau tuku i te whenua ki te Kawanatanga, a kia riro ma te Karauna e tuku ki nga Kaitiaki. "Katahi te mea rereke" e ai ko te Hapuku tino rangatira o Heretaunga "ka hoatu e au he whenua mou, a, ka ki mai koe kia tapaea mo tetahi ke atu." Otira no te kaha o nga Whakamarama a Mita Hamiora ka whakaac a te Hapuku, ka haina hoki ki nga Tiiti tuku.

Hui katoa te tuku a nga Maori e7779 nga eka. No ta te Karauna whakatinanatanga i taua tuku, i a Noema 14, 1885, i rungi te tohe a Mita Hamiora me pera te tikanga pai, ka pahuhu iho nga eka e 870 ano.

I te kaha o te tohe a nga Maori me Hori Kerei, me te whakaae hoki o te Pihopa, ka whakaac a Mita Hamiora ki te tango i tona mahi hou. Kaore i mahue rukeruke i a ia a Otaki. I te tau 1853 haere rua tonu ai tana mahi, ki Heretaunga, ki Otaki. No te whakapaunga o te tau 1854 ka noho tuturu ia ki te Aute